

Nataša Crnjanski
Univerzitet u Novom Sadu
Akademija umetnosti
Departman muzičke umetnosti
Srbija

UDC 786.2.071.2:929 Kinka R.(047.53)
Intervju

Uroniti u svet umetnosti i muzike¹

/ Razgovor sa pijanistkinjom i profesorkom Ritom Kinkom Radulović /

Foto: S. Doroški

Ona je prva studentkinja u istoriji Akademije umetnosti koja je započela studije sa samo 15 godina. Na istoj instituciji diplomirala je sa najvišom ocenom 1981. godine. U svojoj karijeri osvojila je izuzetno mnogo nagrada, koncertirala je širom sveta i snimala za radio i TV centre u Italiji, Austriji, Nemačkoj, Belgiji, Francuskoj, Rusiji, Estoniji, Češkoj, Slovačkoj, Mađarskoj, Rumuniji, Bugarskoj, Engleskoj, Grčkoj, Španiji, Izraelu, Kanadi, SAD-u, Australiji, Tajvanu... U Briselu je snimila kompakt disk sa delima Šopena, Šumana, Rahmanjinova, Skrjabina i Musorgskog, a za PGP je objavila LP ploču sa delima Baha i Šumana (1989). Dobitnica je nekoliko izuzetnih priznanja, uključujući Oktobarsku nagradu grada Beograda za najbolja studentska ostvarenja (1983), Februarsku nagradu grada Novog Sada (2002), Nagradu „Kraljica Elizabeta” u Briselu (1991) i titulu „Žena Evrope” (1991). Izuzetna muzikalnost,

¹ Intervju je deo istraživanja koje je sprovedeno uz podršku Fonda za nauku Republike Srbije, br. projekta 1010, *Istorija i identitet umetnice u srpskoj modernoj umetnosti – kreiranje izvora za naučnu i umetničku transpoziciju – ARSFID.*

pijanistički senzibilitet, pregnantna ritmička preciznost i snažna sugestivnost zaštitni su znak ove umetnice.

Sa renomiranom pijanistkinjom i profesorkom klavira na Akademiji umetnosti u Novom Sadu – Ritom Kinkom Radulović, razgovarali smo o njenoj profesionalnoj putanji, o pijanističkoj pedagogiji i izazovima sa kojima se danas suočavaju mladi umetnici.

- *Kako je izgledao Vaš početak muzičkog obrazovanja? Od kada potiče Vaš interes za muziku?*

RKR: Veliki mađarski kompozitor Zoltan Kodalj je rekao da sa učenjem muzike treba početi devet meseci pre nego što se dete rodi. Kada je majka muzikalna i peva detetu, čak i za vreme trudnoće, dete drugačije dolazi na svet. Naravno, veliku ulogu imaju i genetske predispozicije za muziku, kao i uticaj porodice, ukoliko u njoj ima neko ko je muzikalan i ko utiče na dete.

Kada je reč o mom prvom dodiru sa muzikom, to se desilo kada sam se preselila sa Palića u Suboticu. Imala sam tada dve i po godine. Dve devojke koje su živele u mojoj zgradi svirale su klavir i dozvoljavale su mi da dolazim kod njih i improvizujem na instrumentu. Majka mi je pričala da sam već tada pokazivala izuzetne muzičke sposobnosti. Postoji anegdota da sam čula kako „kapljice sviraju” na pokvarenoj slavini, pa sam precizno pevala sve njihove tonske visine.

Iako je tada muzičko školovanje počinjalo isključivo od devete godine, jer nije bilo muzičkog zabavišta, ja sam uspela da upišem prvi razred niže muzičke škole sa pet godina i sa specijalnom dozvolom. Već 1968. godine sam nastupala na proslavi stogodišnjice Muzičke škole „Subotica” kao najmlađi učesnik. Interesantno je bilo da ja tada nisam znala da pišem, pa sam imala veliku pomoć majke, naročito kada su u pitanju bili časovi solfeđa. Roditelji mi nisu odmah kupili klavir, jer su želeli da se uvere da to nije neki moj hir, ali sam ga posle šest meseci ipak zaslužila. Budući da sam ranije otpočela muzičko školovanje, ispostavilo se da sam ja uvek te četiri godine bila ispred svoje generacije. Tako sam i Akademiju umetnosti upisala sa samo petnaest godina.

- *Veoma rano ste počeli da nastupate, a i danas ste veoma aktivni na koncertima na kojima negujete i solističko i kamerno muziciranje. Nakon više stotina održanih koncerata širom sveta, da li možete da kažete da neki oblik muziciranja preferirate?*

RKR: To se nekako tokom karijere dosta menjalo. Na početku sam, kao i većina, volela da nastupam sama, a imala sam i česte prilike za to. Subotica je bila grad pobratim sa Somborom, Osijekom, Bratislavom...tako da smo stalno putovali i nastupali. Pored toga, i takmičenja su pružala veliku motivaciju. Pošto su nastupi bili nešto uobičajeno, trema je kod mene prirodno nestala. Kasnije, tokom srednje škole,

otkrila sam i čari kamernog muziciranja, tako da ljubav prema tom obliku muziciranja traje i dan danas. Svirala sam u raznim ansamblima, a naročito često sam nastupala sa gudačkim kvartetima iz Rusije, Francuske i Mađarske. U poslednje vreme nastupam sa koleginicama iz *Tajj kvarteta* sa kojima izvodim raznovrstan repertoar. To je jedan divan vid zajedničkog muziciranja, pa su nam i probe jednako značajne i drage, kao i sam nastup.

Treći oblik muziciranja, najmonumentalniji, jeste nastupanje sa orkestrom i sviranje klavirskih koncerata. Razvila sam veliko iskustvo koncertiranja kao veoma mlada, zahvaljujući međunarodnim takmičenjima na kojima se u finalu nastupalo sa orkestrom. Tako sam i dobila priliku da budem solista. Pošto je u to vreme bila praksa da se diplomski koncert u srednjoj školi svira uz pratnju orkestra, ja sam svirala *Capriccio Brilliant, op. 22* Feliksa Mendelsona uz pratnju Subotičke filharmonije, i to sa samo četrnaest godina. Sećam se i svog prvog koncerta u Beogradu 1981. godine sa maestrom Mladenom Jaguštom i maestrom Živojinom Zdravkovićem. Imala sam devetnaest godina i svirala sam *Drugi klavirski koncert u c-molu, op. 18* Sergeja Rahmanjinova. To mi je i danas jedno od omiljenih dela klavirske literature.

- *Nastupali ste širom Evrope, u SAD-u, Kanadi, Australiji, Izraelu, Tajvanu... Takmičili ste se i pobeđivali na najznačajnijim takmičenjima, poput „Kraljica Elizabeta” u Briselu 1991. godine. Da li biste izdvojili neki svoj nastup ili takmičenje kao posebno značajno za Vas i Vašu profesionalnu karijeru?*

RKR: Među najprestižnijim takmičenjima na kojima sam učestvovala, na izuzetno visokom nivou su bili Čajkovski, Van Cliburn, spomenuto „Kraljica Elizabeta”, ARD Minhen, i druga, ali bih ipak izdvojila Međunarodno takmičenje u Sidneju na kome sam bila daleke 1985. godine. Na to takmičenje se učesnici selektuju putem audicije u dvadeset gradova sveta, od Njujorka do Moskve, pa je tako audicija održana i u Beogradu. Sećam se da je došla tročlana delegacija iz Australije na Kolarac kako bi preslušala kandidate sa Balkana, a nas je bilo više od stotinu... Ukupno je bilo 4000 prijavljenih kandidata do 32. godine života iz čitavog sveta, od kojih su na kraju izabrali 35 pijanista. Organizatori takmičenja su svima platili avio karte do Sidneja, smeštaj u luksuznom hotelu sa pogledom na zgradu opere, svako od učesnika je imao sopstveni apartman sa *Steinway* klavirom za vežbanje... uslovi su bili zaista izvanredni. Prvobitno sam prošla u drugu etapu sa 16 takmičara, a onda u finale među 8 najboljih. Svirali smo u čuvenoj Sidnejskoj operi, arhitektonskom čudu tog dela sveta, u obliku velikog jedrenjaka, a ono što me je dodatno fasciniralo jeste činjenica da je Radio Australija izravno prenosio svaku etapu, te su naše izvedbe stigle i u pustinjski srednji deo kontinenta, gde su nas slušali i starosedeooci, aboridžinska plemena... Nakon toga mi je aviopoštom stiglo mnoštvo pisama i divnih poklona od zahvalnih slušalaca, baš iz tih ruralnih krajeva, ali i iz drugih gradova, Perta, Adelaide, Melburna... Sveukupno, to je bilo jedno izuzetno iskustvo.

- *Pijanizam je individualna umetnost, ali radost muziciranja je i u nastupima sa orkestrom, u ansamblima, u dijalogu i harmoniji sa drugim instrumentima. Koje saradnje sa kolegama muzičarima su Vam posebno ostale zapamćene kao drage?*

RKR: Za vreme pandemije 2020. godine nekoliko kolega i ja smo odlučili da oformimo duvački sekstet. Članovi tog ansambla su izuzetni muzičari, moje drage kolegice i kolege, Laura Levai Aksin, Aleksandar Tasić, Sanja Romić, Nikola Ćirić i Nemanja Mihajlović. Koncert koji smo izveli na festivalu *Bemus* proglašen je za najbolji koncert cele sezone. Bili smo izuzetno srećni, jer je to bilo neposredno nakon što su koncertne dvorane bile ponovo otvorene za javnost.

Naviru mi u sećanja i neki posebni koncerti koji su se održavali za vreme festivala *Nomus*, u vreme kada je umetnički direktor bio Ištvan Varga. Sećam se da su neka izdanja festivala bila u potpunosti posvećena kamernoj muzici, poput *Lokenhausa* (Lockenhaus) koji vodi čuveni Gidon Kremer, te smo slušali izuzetne ansamble poput *Bartok* (Bartók Quartet) ili *Kodalj kvarteta* (Kodály Quartet) koji su nastupali i sa drugim umetnicima instrumentalistima u različitim sastavima. To su izuzetni profesionalci, maksimalno pripremljeni. Oni bi doputovali u Novi Sad i istog dana, nakon jedne duge i iscrpljujuće probe odsvirali najuzvišeniji koncert. Svirali su se kvarteti, kvinteti, seksteti, te sam i sama bila među onima koji su više puta nastupali u različitim formacijama 1997, 1998 i 2000. godine.

- *Naša matična institucija, Akademija umetnosti u Novom Sadu, sledeće godine obeležava 50 godina postojanja. Da li se sećate svojih studentskih početaka, koliko se to vreme razlikuje od današnjeg?*

RKR: Akademija umetnosti je osnovana 1974. godine. Najpre je osnovan teoretski osek, a naredne godine su počeli sa radom studijski programi za violinu i klavir. Rudolf Bručić je imao viziju da bi na Akademiji umetnosti trebalo da rade samo najbolji, te je pozvao profesore sa Konzervatorijuma u Moskvi, Evgenija Timakina i Marinu Jašvili. Oni su zapravo utemeljili izvođačku umetnost kod nas, na jedan, rekla bih, za to vreme, avangardni način. Moram priznati da smo ubrzo postali najomiljenija i najposećenija visokoškolska institucija za muzičko obrazovanje u zemlji. Dolazili su nam studenti iz svih krajeva bivše Jugoslavije, iz Zagreba, Ljubljane, Beograda... Konkurencija je bila izuzetno velika. Među studentima prve generacije '75 su bili Ninoslav Živković, Andreja Inhof, Gordana Marjanović i drugi, dok je sledeće godine primljeno samo dva studenta. Moja generacija je bila treća po redu, upisala sam se zajedno sa kolegicom Marinom Milić. Interesantno je da je te godine dozvoljen upis na Akademiju bez završenog klasičnog srednjoškolskog obrazovanja, tako da sam ja direktno iz osnovne škole započela studije klavira. Na meni je bilo da nadoknadim sve ono što sam propustila u srednjoj školi na opšteobrazovnim predmetima.

Postoje razlike između toga kako se nekad studiralo i današnjeg vremena. U prošlosti je bilo mnogo manje studenata, pa smo imali više prostora za vežbanje, nije postojala neophodnost da posedujete vlastiti instrument. Sa druge strane, bila je velika konkurencija, nije postojala obavezna kvota studenata koja se primala, već su zaista na Akademiju ulazili samo najbolji. Drugačije je bilo i to što su učešća na međunarodnim takmičenjima bila sponzorirana od strane SIZ-ova² za kulturu, a ne od strane roditelja. Više se snimalo, pa su studenti Akademije bili redovni gosti na Radio Novom Sadu. Tamo postoji bogata riznica naših snimaka.

- *Studirali ste u klasama Evgenija Timakina, Arba Valdme, a potom ste poslediplomske studije završili u klasi Dušana Trbojevića. Usavršavali ste se, između ostalog, i u klasi Đerđa Šandora na „Džulijardu” u Njujorku. Koliko su Vas te različite pedagogije i pristupi oblikovali kao pijanistkinju?*

RKR: Zahvaljujući tim različitim pedagogijama uspela sam da dodirnem sve najvažnije pijanističke škole toga vremena u svetu. Počelo je sa mojom profesorkom u srednjoj školi, Anamarijom Baš koja je bila student Muzičke akademije u Zagrebu, pa Muzičke akademije *List Ferenc* u Budimpešti. Ona mi je postavila bazičnu klavirsku tehniku i neku vrstu poštovanja notnog teksta. U Novom Sadu me je dočekaio profesor Timakin koji je bio predstavnik ruske škole. Profesor Arbo Valdma i profesorica Jokut (Jokuton) Mihajlović su tada bili asistenti, sa njima smo imali dva časa nedeljno, sa profesorom jedan. Profesor Valdma, u čijoj klasi sam bila od treće godine studija, negovao je principe psihotehničke škole Artura Šnabela. U to vreme sam osvestila da se u sviranju ne kreće od osećaja, već od zamisli koja se prenosi na klavir. Od toga dalje nisam odstupala, jer je to najnaprednija škola danas. Principi ruske škole koji su se negovali jesu da se svira celim telom, da se obraća izuzetna pažnja na pevljivost zvuka, na frazu, muzikalnost, pri čemu se koriste vanmuzička objašnjenja koja mogu obogatiti izraz i ekspresivnost. Danas pijanističke škole više nisu tako diferencirane kao nekad, danas više vlada nekakva fuzija pristupa.

Sećam se dobro da profesor Dušan Trbojević, kod koga sam bila u klasi na poslediplomskim studijama na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu, nije menjao moju dotadašnju tehniku, ali je bio pun interesantnih priča. On je bio londonski đak, u čestom kontaktu sa Kendalom Tejlomom (Edgar Kendall Taylor), te je stavljao veliki naglasak na Betovenovo stvaralaštvo. Profesor Đerđ Šandor (György Sándor), sa kojim sam radila na *Džulijardu* u Njujorku tokom 1988. i 1989. godine je pak stavljao naglasak na korišćenje zgloba čiju ulogu u pijanizmu je poredio sa dijafragmom u pevanju, i šta sve može da se postigne samo dobrim pokretima. On je napisao knjigu *On piano playing*³ koja se danas koristi u čitavom svetu. Za mene je to bio samo jedan od važnijih elemenata pristupa klaviru, jer je na kraju najvažnija vaša zamisao i kako je na instrument prenosite.

² Samoupravna interesna zajednica (SIZ) je naziv za državne organe u sistemu samoupravnog socijalizma bivše Jugoslavije u čijoj su nadležnosti bili zdravstvo, socijalna zaštita, kultura, sport i druge društvene delatnosti. SIZ-ovi su postojali od 1975. do 1990. godine. Prim. ur.

³ György Sándor. 1981. *On piano playing*. New York: Schirmer Books. Prim. ur.

- *Koliko su zahtevni bili Vaši profesori? Kakav je bio odnos studenata i profesora u vreme Vaših studentskih dana?*

RKR: U pitanju je individualna nastava, tako da se odnos studenta i profesora nije mnogo promenio od vremena kada sam ja studirala. Možda su donekle profesori bili ranije nešto strožiji prema nama, nije se, na primer, praštalo ukoliko ne vežbate. Sećam se da smo neposredno po upisu na studije pitali profesora Timakina koje kompozicije bi trebalo da pripremimo za prvi čas, koji je bio za nedelju dana. On nam je dao spisak od pet ili šest kompozicija, pa sam ga ja upitala koju od njih bi trebalo prvo da pripremimo, a on je rekao: „Sve”. Ponovo sam ga pitala da li možemo koristiti notni tekst, a on je odgovorio: „Ne, napamet”. Profesor je isti metod koji je primenjivao u Moskvi nastojao da implementira i ovde. To je delimično uspevalo, jer nisu svi studenti, kao i danas, imali iste kapacitete. Međutim, oni koji su mogli da prate te zahteve, trudili su se još više.

Danas je situacija ipak malo drugačija, programi se uče duže, nekada i po više meseci. Na početku svoje pedagoške karijere postavila sam svojim studentima iste kriterijume kao i moj profesor, smatrala sam da bi trebalo da se svira napamet. Međutim, kod nekih studenata to stvara kontraefekat, jer znaju da odlažu susret sa profesorom sve dok nisu u potpunosti memorisali notni tekst. Tako da sam vremenom odustala od tog zahteva. Sa druge strane, postoji to negovanje perfekcionizma, kada student može osetiti nezadovoljstvo zbog neuspeha. Ne postoji isti recept za svakog studenta i upravo zbog toga se kod učenja instrumenata primenjuje isključivo individualna nastava.

- *Jedan od najlepših projekata Akademije umetnosti bilo je obeležavanje 200 godina od Mocartove smrti. U pitanju je „Mocart point festival” iz 1991. godine na kome ste izveli njegov Koncert u d-molu, KV 466 sa Kamernim orkestrom Akademije. Taj Vaš nastup je ostao nekako posebno nadahnut. Kakva sećanja Vas vezuju za njega i generalno za taj period Akademije i Vaše karijere?*

RKR: Ideja o festivalu je potekla od profesora Arba Valdme, profesora Nenada Ostojića, tadašnjeg dekana Akademije umetnosti i reditelja Želimira Žilnika, da naprave jedan zajednički projekat sa Radio-televizijom Vojvodine. Bogdan Ruškuc, koji je bio tadašnji muzički urednik, prigrlio je tu ideju. Taj projekat je trajao tokom čitave 1991. godine i svaki događaj je obeležavao tu važnu godišnjicu. Glavni protagonista festivala je zapravo bio ansambl *Camerata Academica*, na čelu sa umetničkim rukovodiocem, profesorom Ištvanom Vargom. Svi tadašnji najbolji studenti, posle diplomci ili mladi nastavnici Akademije učestvovali su u tom projektu. Pored mene, tu su bili još i Jasminka Stančul, Kemal Gekić, Aleksandar Madžar, Julija Hartig, ali i mnogi drugi. Koncept je bio da se svakog meseca održi jedan koncert na kome će nastupiti jedan solista. U pitanju je bio ogroman rad orkestra, jer su probe i snimanja bili veoma iscrpljujući, ali je to bila jedna izuzetna energija. Zaista, tokom trajanja festivala vladala je neka posebna, pozitivna atmosfera. Na kraju smo svi strepeli od toga da li su ti snimci sačuvani nakon

bombardovanja televizije 1999. godine. Srećom, prof. Ostojić ih je sve sačuvao u svojoj privatnoj arhivi.

- *Prva ste dobitnica godišnje nagrade Evropskog parlamenta „Prix femmes d’Europe” (Nagrada za ženu Evrope), nagrade za najboljeg evropskog ženskog izvođača ozbiljne muzike 1991. godine u Briselu. Šta za Vas znači ta nagrada? Kakvu odgovornost ona nosi?*

RKR: U Evropskom parlamentu je organizovana izuzetna svečanost na ceremoniji dodele te nagrade. Meni je u to vreme nekako najznačajnije bilo to što sam dobila priliku da snimam kompakt disk, jer to nije bilo dostupno svima. Posle samo tri meseca vratila sam se u Brisel i snimala sam u belgijskom radiju. Za tu laskavu titulu „Prix femmes d’Europe” sam se kandidovala zbog velikog broja nagrada koje sam te godine osvajala na takmičenjima, uključujući i prestižnu nagradu sa takmičenja „Kraljica Elizabeta.” Žiri je ocenjivao najbolji plasman umetnice te godine, te sam se tako kvalifikovala za uži izbor, i na kraju ponela titulu.

Na takmičenju „Kraljica Elizabeta” sam učestvovala i 1987. godine kada sam prošla u polufinale, ali sam zadobila upalu tetiva, te nisam mogla da nastavim takmičenje. Međutim, to polufinale je slušao suprug pijanistkinje Đine Bahauer (Gina Bachauer), koji je obilazio sva svetska takmičenja, i koji mi je dodelio stipendiju „za najperspektivnijeg mladog umetnika”, te sam dobila punu stipendiju za nastavak studija na *Džulijardu*. Sada učim svoje studente da je svaki nastup značajan bez obzira na broj ljudi u publici, jer nikada ne znate ko vas sluša i zašto je to važno.

- *Paralelno sa profesionalnom pijanističkom karijerom, negujete i pedagoški rad. Koliko Vam je ta vrsta angažmana važna? Na čemu insistirate u radu sa studentima? Kakav je Vaš odnos sa njima?*

RKR: Smatram da je moj odnos prema njima dosta prijateljski, iako studenti često kažu da sam stroga. To je možda zbog toga što čujem apsolutno sve u njihovom sviranju, te gaje neko strahopoštovanje prema meni. Sa jedne strane, pošto je u pitanju individualna nastava, neminovno ste kao profesor upućeni i u ono što studente muči, u njihove probleme, pa se trudim da im i na tom polju budem dobar mentor i saveznik. Svakako mi prija što su stekli veliko poverenje u mene po tom pitanju. Sa druge strane, svoje ogromno takmičarsko iskustvo delim sa njima u vidu saveta, kako da savladaju tremu, kako da koncipiraju svoj repertoar, kako da neguju odnos sa publikom, i drugo.

Moj odnos prema pedagogiji se zapravo promenio onog trenutka kada sam shvatila da je od izuzetne važnosti da verbalizujete ono što instinktivno osećate i pretaćete u sviranje. Dok se ne izgovori, ne verbalizuje osećaj, on kao da ne pripada vama. Mislim da su pijanisti koji se ne bave pedagoškim radom uskraćeni za to iskustvo, kao i potrebu da objasne sebi zbog čega prave određene izbore prilikom sviranja. Ta vrsta verbalizacije izuzetno pomaže.

Važno mi je i da ne sputavam individualnost svojih studenata, jer oni ne bi trebalo da budu kopije svojih profesora. Premda se to, moram priznati, dešava, naročito kod studenata na početku studija koji instinktivno počinju da imitiraju pokrete svojih profesora. To čak primete i kolege. Smatram da je dobro to što svojim studentima uvek nudim veći izbor mogućih rešenja za određeni problem, tako da mogu da izaberu ono koje se najbolje uklapa u celinu. Insistiram na slušanju različitih izvođača i različitih izvođenja istog dela, jer onda možemo da imamo jednu kvalitetnu diskusiju. Na kraju, tražim od njih da dosta čitaju, ne samo faktografske činjenice o delu, kompozitoru i okolnostima nastanka kompozicije, već i da istražuju muzičke analogije u drugim vrstama umetnosti, kao što su književnost, slikarstvo i ples.

- *Sa kojim izazovima se, prema Vašem mišljenju, suočava pijanistička pedagogija danas i uopšte pedagogija?*

RKR: Klavir je jedan od najpopularnijih instrumenata na svetu, znamo da samo u Kini ima million pijanista. Upravo su umetnici iz Azije, pogotovo iz Južne Koreje i Japana, na jednom, rekla bih čak nedostižnom tehničkom nivou. U njihovim nastupima je i sve više prisutan izraz i ekspresivnost. Sa studentima iz tih zemalja gotovo da nema više izazova u pedagoškom radu, iako se uvek može više raditi na postizanju izraza i osećaja, i minimiziranju imitacije.

Jedan od najvećih izazova danas pred pijanistima, i uopšte umetnicima jeste „Kako biti drugačiji?“ „Kako biti različit?“. Veliki su zahtevi danas pred mladim umetnicima, nije dovoljno da budu izuzetni muzičari, već moraju kreirati vizuelni identitet, moraju biti atraktivni, dostupni publici i u stalnom kontaktu sa njom, da budu aktivni na društvenim mrežama i drugo. To oduzima dosta vremena, a muzičarima je neophodno vreme za vežbanje. Da li se onda treba zatvoriti u svoj svet i samo vežbati? Ili bi trebalo da vas zanimaju i hobiji, priroda, sport i drugo... Smatram da ovo drugo ipak daje jednu kompletniju ličnost. Važno je da mladi pijanista prethodno doživi one osećanje koje treba da pretoči u zvuk.

- *Koja bi bila Vaša poruka mladim pijanistima, i uopšte mladim umetnicima, danas u Srbiji?*

RKR: Mladi pijanisti ne bi trebalo da sanjaju samo o nekom velikom uspehu i karijeri, već bi trebalo da budu zadovoljni onim što rade i u svoja četiri zida. Zapravo bi trebalo da budu srećni zbog same činjenice što su uronili u svet umetnosti i muzike, u kome je stalno moguće učiti. Ceo jedan život nije dovoljan da se sazna sve, jer na kraju naučite samo delić celine. Ako su mladi posvećeni umetnosti, njihov uspeh će doći prirodno i sam po sebi. Sam uspeh ne bi trebalo da bude njihov jedini cilj.

Mali podsetnik o Riti Kinki Radulović

Pijanistkinja Rita Kinka Radulović (1962, Subotica) je do danas održala preko 800 resitala, kao i nastupa s mnogobrojnim uglednim orkestrima u gotovo svim evropskim zemljama, kao i u SAD-u, na Tajvanu, u Japanu, Izraelu, Kanadi i Australiji. Pored pijanističke karijere, bavi se i pedagoškim radom. Redovni je profesor za glavni predmet klavir na Akademiji umetnosti u Novom Sadu.

Rita Kinka Radulović je nosilac niza međunarodnih nagrada i priznanja, među kojima su i takmičenja pijanista u: Cvikauu („Šuman”, 1985), Sidneju (1985), Minhenu („ARD”, 1987), Bordou (1988, zlatna medalja), Vašingtonu (1990), Briselu („Kraljica Elizabeta”, 1991), Orleanu („Klavirska muzika XX veka”, 1996). Prva je dobitnica godišnje nagrade Evropskog parlamenta „Prix femmes d'Europe” („Nagrada za ženu Evrope”), nagrade za najboljeg evropskog izvođača ozbiljne muzike, koja joj je uručena u Briselu juna 1991. godine. Nosilac je Februarske nagrade Grada Novog Sada za 2002. godinu. Bila je i na funkciji predsednice Umetničkog saveta „Novi Sad 2021” za Evropsku prestonicu kulture.

Snimala je za radio i TV centre širom zemlje i sveta i ostvarila tri kompakt-diska u izdanju kuće „Digital Media Production” (Brisel) i PGP RTS, a pre toga i jedno LP izdanje.